

Bilaga 1.

Förstudie: Utredning av förutsättningarna för att bygga en specialhall för gymnastik

Truppgymnastik, Fristående. Copyright Gymnastikförbundet

Innehåll

Bakgrund, uppdrag och syfte med förstudien	3
Vad är gymnastik?	4
Nuläge för gymnastikverksamhet	6
Förutsättningar för att kunna bli medlem i gymnastikförening och utöva sin idrott	6
Geografisk närhet.....	6
Kostnader	6
Gymnastikföreningar i Huddinge.....	7
Behovsanalys	8
Gymnastikföreningarna och deras lokalbehov.....	8
Flickor och äldre – prioriterade grupper i idrottspolitiskt program	12
Framåtblick	15
Föreningsverksamhet - utvecklingsmöjligheter	15
Målen med ändamålsenliga lokaler för trupp gymnastik.....	16
Omvärldsspaning – specialhallar för gymnastik.....	18

Bakgrund, uppdrag och syfte med förstudien

Behovet av en idrottshall med inriktning på gymnastik togs upp i kultur-och fritidsnämndens Lokalförsörjningsplan 2016-2025 (dnr KFN-2015/255.250). En sådan fullstor idrottshall planerades då att börja byggas år 2018 i Storängen.

Huddinge gymnastikförening har i ett medborgarförslag uttryckt behov av en hall specialanpassad för gymnastik. Kommunen svarade positivt på medborgarförslaget (dnr KS-2017/1304.104) med kommentaren: ”att en utredning pågår kring planeringen av skolan Aspen. Utredningen får visa om samutnyttjande av hallen för skola och gymnastikidrotten är möjlig. Att planera en kombihall ger en bättre förutsättning för en flexiblare användning och därmed ett effektivare nyttjande.”

Kommunens Lokalförsörjningsplan för perioden 2017-2026 (dnr KFN-2016/225.250) innehåller planerna på en idrottshall i samband med byggande av en ny skola för årskurserna 7-9 i Storängen. Skolan och hallen beräknades stå klar 2021. Idrottshallen föreslogs få speciell utformning för gymnastik för att möta kommunens behov.

Den planerade skolan Aspen har sedan dess, på grund av bristande lokalbehov för skola/förskola, flyttats i tid till efter 2030, enligt beslut av kommunfullmäktige (Lokalresursplan 2021, dnr KS-2021/847.182). Detta beslut påverkade även planeringen av nya lokaler för skolans idrottshall, som var tänkt att bli en specialhall för gymnastik.

Lokalresursplanen för 2021 innehåller en ny plan för att specialhallen för gymnastik kan lösas i anslutning till Solfagraskolan i samband med den kommande om- och tillbyggnaden av skolan. Således ges ett omriktat uppdrag:

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen utreda förutsättningarna för att bygga en specialhall för gymnastik i anslutning till Solfagraskolan i samband med om- och tillbyggnaden av skolan.

Kultur- och fritidsnämnden lyfte ånyo behovet av en specialhall för gymnastik i nämndens behovsprognos för 2022-2030 (dnr KFN-2022/42). I behovsprognosen föreslås att planera en förstudie kring förutsättningar för en sådan specialhall oavsett placering, samt utreda behov genom dialog med kommunens gymnastikföreningar.

I kommunstyrelsens förslag till Lokalresursplan för perioden 2023-2030 (dnr KS - 2022/1466.182) finns följande uppdrag att genomföras under 2022:

- Utreda förutsättningarna för att bygga en specialhall för gymnastik i anslutning till något kommande byggprojekt.

Syftet med denna förstudie är att redogöra för den rådande lokalsituationen för gymnastikföreningar i kommunen samt att utreda gymnastikföreningarnas lokalbehov framöver.

Vad är gymnastik?

Inom svensk gymnastik delar Gymnastikförbundet upp gymnastik i olika former (<https://www.gymnastik.se/Verksamheter/>). Här beskrivs några av de gymnastikformer som föreningar i Huddinge utövar.

Bamsegympa

Bamsegympa är rolig och allsidig motorisk träning för de allra minsta. I Bamsegympan får barnen prova på olika sätt att röra sig och använda kropp och knopp. Att krypa, åla, rulla och kanske uppleva lyckan i att göra sin första kullerbytta.

Truppgymnastik

Truppgymnastiken utvecklades i Sverige under 1980-talet och har idag växt till att bli den största både i antal utövare och som tävlingsform.

Disciplinen truppgymnastik karaktäriseras av fart, styrka, akrobatik samt ett samarbete mellan individerna i laget. Även utanför tävlingsarenan är truppgymnastiken en stor sport som barn, unga och vuxna utövar.

Truppgymnastik är en lagsport med herr, dam- och mixade klasser. Varje trupp består av 6–20 gymnaster (beroende på tävling). Sverige tillhör världseliten inom truppgymnastik och tävlingarna lockar ofta en stor och entusiastisk publik. Huddinge har tidigare haft utövare som tävlat i SM (2016).

Tre grenar ingår i tävlingsmomentet - fristående, tumbling och trampett.

Fristående

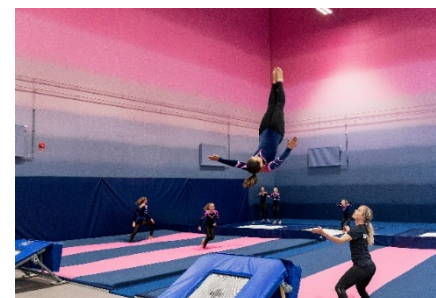
Fristående är som en dans, där hela truppen genomför ett program till musik, men "dansen" ska främst innehålla gymnastiska moment som piruetter, balanser, hopp och akrobatiska moment. Friståndet ska vara ett par minuter långt och ska utföras på en golvyta av 14 x 18 meter, till musik.

Tumbling

Tumbling utgörs av voltserier både framåt och bakåt som avslutas med en säker landning. Tumling utförs på ett 15 meter långt och två meter brett sviktande tumblinggolv gjort av glasfiberstavar.

Trampett

Trampetten är den tredje och sista grenen och där visar trupperna upp tre olika hoppvarv. I denna gren genomförs övningar med trampett. I trampetten kan gymnasterna snurra med tyngdpunkten ca 5 meter över golvet.

Gymmix

Gymmix är Gymnastikförbundets varumärke inom gruppträning. Genom ett gemensamt varumärke ökar synligheten för varje enskild förening. Hos en Gymmix-förening finns ett varierat gruppträningsutbud och en välkomnande miljö.

Seniorträning

Inom gymnastiken säger gymnastikförbundet ibland träning för seniorer, seniorgympa eller seniorträning. Egentligen handlar det om vilken träning som helst, men anpassad för lite äldre personer, personer som inte är så vana vid att träna, eller personer som inte tränar lika mycket längre.

Mycket av den träning som behövs för äldre finns med i träningsprogrammen hos föreningar inom Svensk Gymnastik, till exempel uppvärmning, pulshöjning, styrka, rörlighet och balans, samt en varierad träning.

Artistisk gymnastik

Artistisk gymnastik, redskapsgymnastik, är en klassisk disciplin inom tävlingsgymnastiken där gymnasten utför olika program med hjälp av ett antal redskap. Inom kvinnlig artistisk gymnastik tränar och tävlar man i fyra grenar: hopp, barr, bom och fristående som utmanar gymnasternas färdigheter på olika sätt. Inom manlig artistisk gymnastik finns sex grenar: fristående, bygelhäst, ringar, hopp, barr och räck, som alla ställer krav på allmänt omfattande träning och allsidig fysisk kapacitet.

Cheerleading

Cheerleading är ursprungligen en amerikansk hejaklackssport, som kom till Sverige i mitten på 80-talet. Cheerleading är en blandning av gymnastik, mänskliga pyramider, stunts, hopp och dans. Ett tävlingsprogram utförs på en speciell yta för cheerleading. Varje lag har en egen specialgjord tävlingsmusik som ofta är en mix av olika låtar i högt tempo.

Parkour

Parkour ingår sedan 2012 i Gymnastikförbundets verksamhet. Parkour är en disciplin och en metod som går ut på att utan hjälpmedel träna kroppen för att ta sig från punkt A till punkt B på snabbast, smidigast och effektivast sätt möjligt. I parkour ses varje hinder som en möjlighet att utveckla sin fysiska och psykiska kapacitet genom träning, för att överkomma allt svårare hinder. Parkour utövas såväl inom- som utomhus.

*Cheerleading, SOL
Gymnastikförening*

Nuläge för gymnastikverksamhet

Förutsättningar för att kunna bli medlem i gymnastikförening och utöva sin idrott

Geografisk närhet

Flera forskningsstudier har visat att sannolikheten att invånare ska motionera regelbundet är dubbelt så hög om de uppfattar sig ha tillgång till säkra och trygga anläggningar och ytor för fysisk aktivitet inom 10 minuters promenad från hemmet.¹

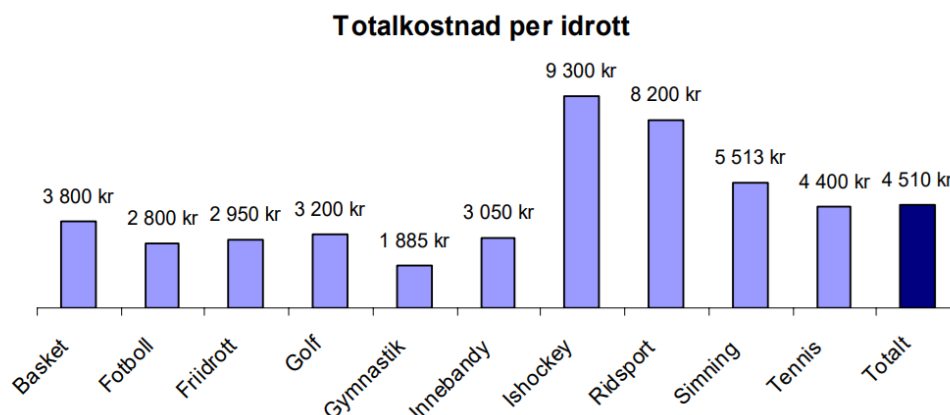
Närheten till en idrottsanläggning främjar också ökad gång och cykling, vilket i sin tur bidrar till en lång rad hälsoeffekter men också till ökad rörelsefrihet för barn och ungdomar och mindre börda för föräldrar att skjutsa till träning och tävling.

Kostnader

En studie av Riksidrottsförbundet visar att gymnastik är en av de billigaste idrotterna att utöva². Den genomsnittliga totalkostnaden för att ägna sig åt någon av de tio undersökta idrotterna var 4 510 kr per år. Men skillnaderna är stora, med gymnastiken som billigaste (1 885 kr) och ishockeyn som dyraste (9 300 kr) idrott. De flesta idrotter låg runt 3 000 kr/år.

Studien är från 2003, sedan dess har kostnaderna ökat, men förvaltningens uppfattning är att de inbördes skillnaderna fortfarande är aktuella, även om totalkostnad per idrott nu är högre, sett ur kostnadsbild för 2022.

Totalkostnad

¹ Riksidrottsförbundet FoU – rapport 2017:1

Idrottens samhällsnytta – en vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärden för individ och samhälle. Faskunger och Sjöblom (red)
<https://www.rf.se/contentassets/1c20b813753f449197d35a7bda82c850/idrottens-samhallsnytta-anlaggningar.pdf>

² Kostnader för idrott 2003 Riksidrottsförbundet

https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/forskning-fou/barn--och-ungdomsidrott/fou2004_2-kostnader-for-barns-idrottande.pdf?w=900&h=700

Skillnaderna är också stora inom de olika idrotterna, framför allt beroende på vilken nivå man befinner sig. Det finns i de flesta idrotter ett stort gap mellan kostnaderna för dem som tränar en gång i veckan jämfört med dem som tränar tre gånger i veckan. Det handlar då rimligen inte bara om de två extra träningarna utan med ökad ambitionsnivå följer också ökade kostnader för såväl utrustning som resor.

I de flesta av de undersökta idrotterna låg den årliga årskostnaden för utrustning under 1 000 kr (år 2003). Ishockeyn låg klart högst, med 2 000 kr, följt av ridsporten med 1 500 kr. Lägst i årskostnad låg gymnastik, fotboll och innebandy, vilket kan främja att fler barn kan utöva gymnastik.

Gymnastikföreningar i Huddinge

I kommunens föreningsregister fanns våren 2022 sju föreningar som angett verksamhet ”gymnastik”. Fem av de sju föreningarnas verksamhet utgör de former av gymnastik som omfattas av Gymnastikförbundet.

- 1 Drevvikens Dans och Gymnastikförening
- 2 Huddinge Gymnastikförening
- 3 Huddinge Idrott och gymnastikklubb
- 4 SOL Gymnastikförening
- 5 Stockholms Barnidrottsförening - Huddinge

De resterande två föreningarna är Korpen och FUB Huddinge.

Under juni 2022 skickade kultur- och fritidsförvaltningen ut en webbenkät till de fem ovan nämnda gymnastikföreningarna med frågor om hur de upplevde träningslokalerna där föreningen har verksamhet idag, vilka lokalbehov föreningen ser framöver för att kunna fortsätta bedriva och utveckla sin verksamhet, med mera. Stockholms Barnidrottsförening - Huddinge valde att inte inkomma med svar.

I tabellen nedan redovisas en sammanställning över föreningarnas medlemsantal, insamlat genom webbenkäten.

2022	Antal aktiva medlemmar	Andel medlemmar mellan 7-20 år	Andel flickor	Antal medlemmar med funktionsnedsättning	Andel medlemmar över 65 år
Drevvikens Dans och Gymnastikförening	394	68%	93%	Några stycken	0%
Huddinge gymnastikförening	1100	48%	74%	0	13%
Huddinge Idrott och Gymnastikklubb	600	95%	56%	Några stycken	0 %
SOL Gymnastikförening	230*	91%	97%	0	0%
Totalt antal	2300	1600			

*antal medlemmar som tränar i Huddinge. SOL-Gymnastikförening har även en stor gymnastikverksamhet i Stockholms stad.

Behovsanalys

Gymnastikföreningarna och deras lokalbehov

De fyra gymnastikföreningar som svarat på förvaltningens enkät presenteras här nedan, tillsammans med deras svar om ändamålsenligheten i nuvarande träningslokaler, samt föreningens samlade lokalbehov.

Kultur- och fritidsförvaltningen har under förstudien gjort studiebesök i Drevvikshallen – där Drevvikens Dans och Gymnastikförening har sin egen specialhall, och i Storängshallen – där Huddinge Gymnastikförening har majoriteten av sin verksamhet.

Drevvikens Dans och Gymnastikförening bildades 2004. Föreningen bedriver Gymnastik och Dans från 4 år och uppåt både för nybörjare och tävlingsgymnastik i Trupp. Gymnasterna är i åldersspannet 3-17 år. Ledarna är 13-60 år.

Drevvikens Dans och Gymnastikförening håller i huvudsak till i tre hallar i Huddinge kommun, vilkas ändamålsenlighet beskrivs här:

Sjötorpsskolans gymnastiksal, adress Sjötorpsvägen 1, Skogås, där föreningens yngsta grupper tränar. Tillgång finns till de redskap som behövs för att de yngsta gymnasterna ska kunna öva på grundformerna. Mått 16x10 m.

Trångsundsskolans gymnastiksal, adress Löparvägen 4, Trångsund, där nästan föreningens alla grupper tränar. Tillgång finns till vissa specialredskap som en flyttbar gropmatta, trampetter, airtrack med mera. Mått 31x16 m.

Drevvikshallen, adress Lyftkransvägen 3, Länna, där föreningens mer avancerade grupper tränar. Föreningen hyr lokalen av privat fastighetsägare. Drevvikshallen är föreningens egna specialbyggda hall för trupp gymnastik, som de själva finansierat. Hallen har de redskap som krävs för att kunna utöva trupp gymnastik på en mer avancerad nivå; bland annat finns tre inbyggda gropar, tumblinggolv, trampett, fasttrack, trampolin, pegasus. Det finns också en mindre spegelsal med ribbstolar på övervåningen som används för uppvärmning och fristående.

Drevvikens dans och gymnastikföreningen uttrycker behov av:

Drevvikshallen har en spegelsal för fristående. belägen en trappa upp Foto: Huddinge kommun

Drevvikshallen med fasttrack till vänster och tumblinggolvet till höger. Foto: Huddinge kommun

- tillgång till halltider i ändamålsenliga lokaler för trupp gymnastik.
- sociala ytor i anslutning till träningslokalen, vilken bidrar långsiktigt till en hållbar utveckling av föreningslivet och idrottsrörelsen.

Föreningen uttrycker vidare, citat ”Det vore önskvärt att fördela kommunens resurser jämnt, så att kommunens alla invånare får en någorlunda närhet till ändamålsenliga lokaler”.

Huddinge Gymnastikförening bildades 1965. Föreningen bedriver familjegymna för barn i åldern 3-4 år med förälder, barngymnastik för ålder 5-6 år, gymmix, förberedande- (för 7-9-åringar) samt tävlings-trupp gymnastik från 10 år och uppåt. Medlemmarna är mellan 2-86 år (vårtermin 2022).

Gymnaster från föreningen deltog i SM 2016. Föreningen har idag inte kvar något lag på SM-nivå, bland annat beroende på dåliga träningsförutsättningar.

Föreningen har verksamhet i sex hallar i Huddinge kommun:

- Balingsnässkolans gymnastiksal, adress Lännavägen 80, mått 28x16 m
- Källbrinksskolans gymnastiksal, adress Källbrinksvägen 55, mått 33x13
- Storängshallen, adress Förrådsvägen 1, spelplansytan i mitten är cirka 40x20m
- Tomtbergahallen, adress Rådsvägen 1, mått 40x20 m
- Vistaskolans gymnastiksal, adress Vista Skolväg 1, mått 32x18 m

Föreningen har valt att kommentera ändamålsenligheten i **Storängshallen**, utifrån att där sker majoriteten av träningen.

Storängshallen har en yta för friidrott (200 m rundbana, 60 m rakbana, längdhoppsgrop, kastbur med mera). Mitt i stora hallen finns ett ”vanligt” idrottshallsgolv, omgivet av friidrottsytan. I ena änden av hallen finns en grop med höj- och sänkbar gropkudde i golvet. På en begränsad del av golvytan förvaras gymnastikföreningens redskap under dagtid, då skolan har idrottslektioner i mitten av hallen.

Föreningen anser att Storängshallen är inte ändamålsenlig för trupp gymnastik. Ett urval av föreningens synpunkter följer:

- Farliga situationer uppstår när gymnaster ska passera löparbanor där friidrottarna springer för att komma till träningsytan.
- Övriga i hallen störs av musiken som används inom grenen Fristående.
- Det saknas låsbart utrymme att säkert förvara ytterkläder och värdesaker.
- För att kunna nyttja hoppgropen behöver föreningen ta bort samtliga redskap som står på golvytan ovanpå gropen. Redskapsplock tar cirka 30 minuter x 2 vid varje träningstillfälle.
- Förutom tidsspillan är också redskapsplocket tungt och relaterat till ökad risk för skador. Det tunga redskapsplocket utförs av gymnaster, främst flickor/ungdomar i ålder ca 13-18 år. Förutom skaderisk innebär förflyttning av redskap även högt och kostsamt slitage på redskapen.

Däremot bedömer föreningen att Storängshallen är bra för arrangemang i och med att det finns kök/café och läktare.

Huddinge gymnastikföreningens undanplockade redskap, Storängshallen. Foto: Huddinge kommun

Huddinge gymnastikförening har uttryckt behov av:

- En fullstor hall anpassad för gymnastik med minst två höj- och sänkbara gropar – gärna tre, där en kan övertäckas, och minst en nedsänkt trampolin.
- Upphissbart tumblinggolv, det ser föreningen som ett alternativ om tumblinggolvet inte kan ligga kvar under dagtid.
- Förråd behövs, ett större om cirka 300 kvm med stor dörröppning, om redskapen behöver tas fram och ställas tillbaka.
- Särskild hall behövs för dans/fristående-träning med tävlingsmått och friståendematta. Denna hall har speglar och ribbstolar.
- Ett kansli och en samlingsyta med möjlighet att hålla möten, värma mat och sitta.
- Yta för styrketränningsredskap, med möjlighet att ha hantlar, skivstång, olika tyngder, mattor osv
- Många och fräscha toaletter.

Huddinge Idrott och Gymnastikklubb har ungefär 600 medlemmar mellan 6-25år.

Föreningen erbjuder Bamsegympa (3-6åringar) och gymnastik (6-13åringar). De har ingen tävlingsverksamhet. Träning sker i gymnastiksalarna i

Kungsklippeskolan (16x10 m), Snättringeskolan (20x10 m), Hörningsnässkolan (18x11 m), Solfagraskolan (26x10 m), och Östra grundskolan (16x10 m).

Huddinge Idrott och Gymnastikklubb uttrycker inga särskilda behov av nya anpassade träningslokaler. De har däremot behov av fler små gymnastiksalar.

SOL Gymnastikförening bildades 1953. Föreningen har idag över 1500 medlemmar, varav 250 ledare och tränare. Föreningens grupper finns främst i Hägersten (Stockholms stad) och i Segeltorp med omnejd. Cirka 230 medlemmar mellan 5-20 år tränar i grupperna i Huddinge.

Föreningen erbjuder flera olika typer av träning; familjegymna, barn- och ungdomsgymnastik, artistisk gymnastik, cheerleading, trupp gymnastik samt gymcross för vuxna.

Föreningen har främst träning i gymnastiksalarna i Solfagraskolan (26x10 m) och Juringeskolan (25x17,5 m). Deras synpunkter på ändamålsenligheten är följande:

- Ytan är OK för den verksamhet, men befintliga redskap och även möjligheten att ställa dit egna ändamålsenliga redskap är inte ändamålsenliga.
- Det är svårt att utveckla verksamheten längre upp i åldrarna eftersom de aktiva väljer att sluta i föreningen när förutsättningarna för det saknas. Några gymnaster väljer att flytta till grupper föreningen har i Stockholm stad eller så väljer ungdomarna att sluta helt med gymnastiken.

SOL Gymnastikförening har uttryckt behov av:

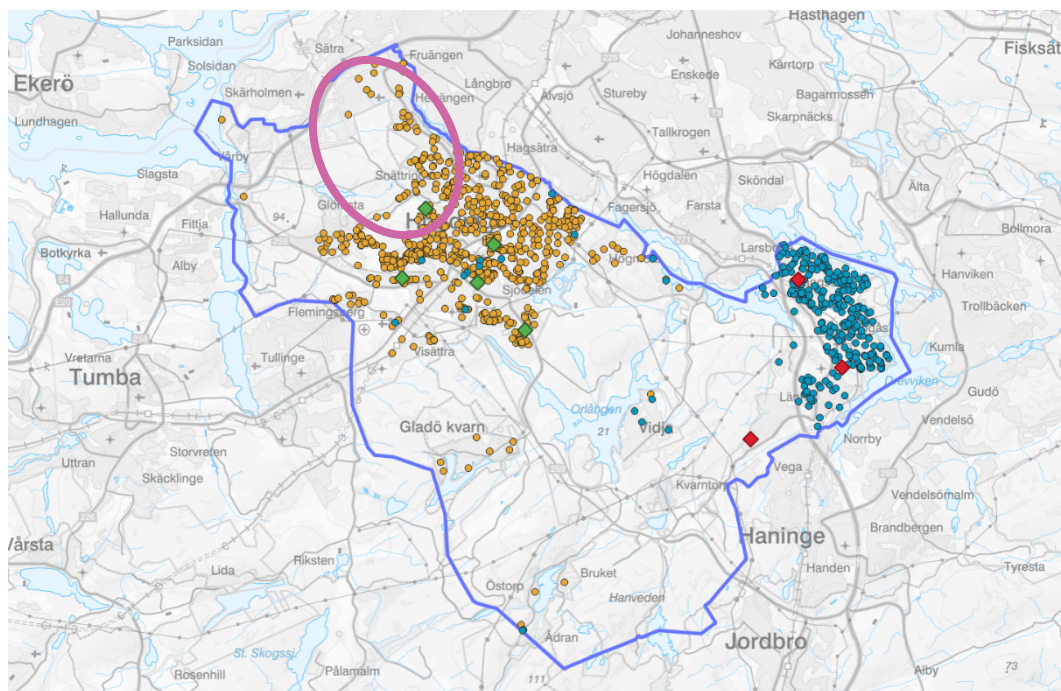
- Fler tider i ändamålsenlig lokal anpassad för cheerleading och gymnastik
- Lokaler som är minst av den storlek som Juringeskolan är.
- Gott om förråd där föreningen skulle kunna ställa in egna ändamålsenliga redskap. Gymnastikföreningens och skolornas redskapsbehov sammanfaller inte när de aktiva börjar bli lite äldre.
- Moduler på kortsidan av lokalen där det finns fast utrustning som hoppbänk, trampoliner etc.
- Få tider i långa sammanhållna pass i stället för korta pass utspridda över veckans dagar
- Vanliga fasta redskap som ribbstolar, bomsystem etc. i lokalen.
- Omklädningsrum
- Ett mindre kontorsutrymme/ledarum med arkivskåp

Gymnastikföreningarnas upptagningsområde

Förvaltningen har inom förstudien efterfrågat gatuadress på aktiva medlemmar i de tre gymnastikföreningar i kommunen som har verksamhet truppergymnastik. Syftet med denna förfrågan är att erhålla en uppskattning av respektive gymnastikförenings upptagningsområde, genom att utifrån gatuadresser skapa en GIS-karta.

Då närhet till idrottsanläggningar är en känd viktig faktor för att utöva fysisk aktivitet, kan en karta över upptagningsområde bidra med underlag inför en lokalisering av ny/nya idrottshallar anpassade för truppergymnastik.

Två av gymnastikföreningar återkom till förvaltningen med adresser på medlemmarna, vilket presenteras i kartan som prickar. Den tredje föreningen, SOL gymnastikförening, valde att i ett bredare perspektiv berätta om var deras medlemmar bor, vilket presenteras som en rosa ellips.

Gymnastikföreningslokaler

- ◆ Drevvikens Dans och Gymnastikförening
- ◆ Huddinge Gymnastikförening
- Medlem Drevvikens Dans och Gymnastikförening
- Medlem Huddinge Gymnastikförening

GIS-kartan beställdes från Lantmäteriafdelningen, Huddinge kommun.

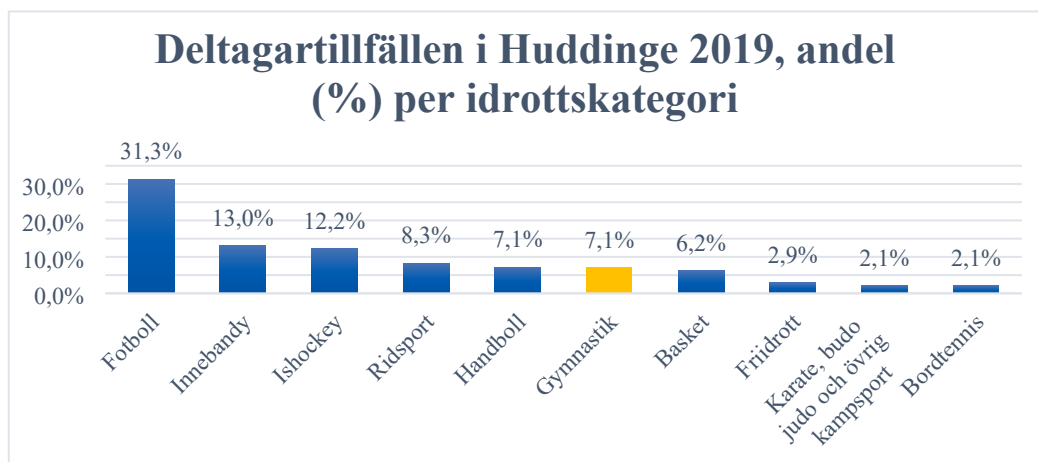
Flickor och äldre – prioriterade grupper i idrottspolitiskt program

Vid planering av nya idrottshallar ska nämnden möjliggöra utveckling av nuvarande föreningsverksamhet i linje med inriktning uttryckt i kommunens idrottspolitiska program *Huddinge i rörelse* (dnr KS-2021/1068.172).

Syftet med programmet är att skapa ett rörligare Huddinge, och då särskilt inom de prioriterade målgrupperna. Programmet visar riktning om att ett attraktivt utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter ska finnas i närområdet, och särskild hänsyn bör tas till ett utbud som attraherar flickor.

Studier och undersökningar visar att flickor är mindre fysiskt aktiva än pojkar. Särskilt ser man att flickor med utländsk bakgrund är mindre aktiva jämfört med flickor med svensk bakgrund³.

Gymnastik placerar sig bland de sex idrotter med flest deltagartillfällen i Huddinges idrottsföreningar, med över 52 000 deltagartillfällen under 2019. År 2019 har valts som representant för ett normalår innan coronapandemin. Diagrammet nedan visar de 10 idrotter med störst andel deltagartillfällen i Huddinge.

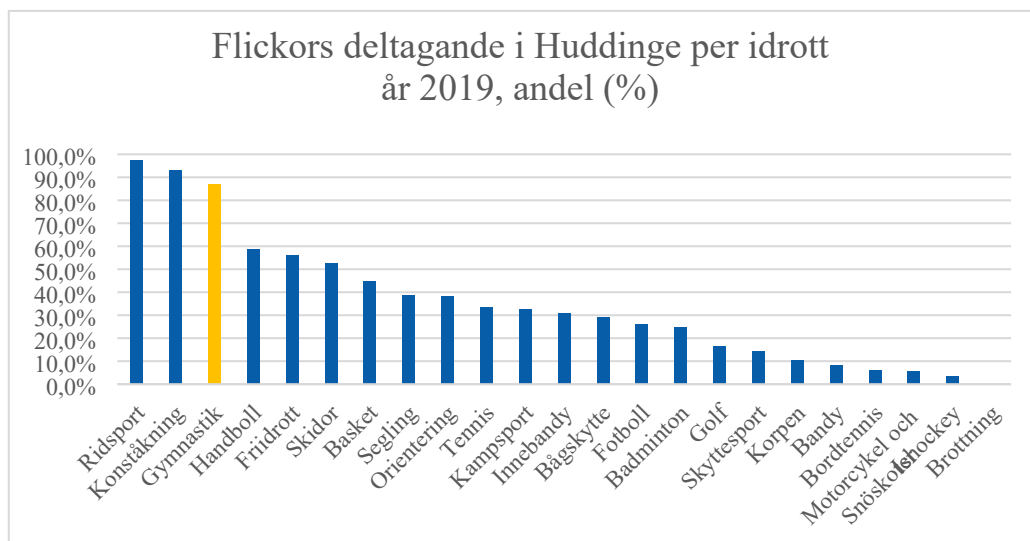

Källa: Riksidrottsförbundets utbetalda LOK-stöd för 2019.

När man analyserar behov av aktivitetsyta (exempelvis tillgänglig idrottsyta i en idrottshall) är antalet deltagartillfällen mer informativt än antalet medlemmar i föreningen, då medlemsantal inte berättar om hur många av medlemmarna som aktivt tränar och/eller hur ofta de tränar. Då bidrar statistik över antalet deltagartillfällen med mer information om behov av lokalyta eller antal lokaler.

Likt resten av Sverige är gymnastik en flickdominerad idrott även i Huddinge. Ridsport och konstakning har högst andel deltagartillfällen som görs av flickor, därefter kommer gymnastik med 87 procent se diagram nedan.

³ Riksidrottsförbundet FoU – rapport 2017:1 Idrottens samhällsnytta – en vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärden för individ och samhälle. Faskunger och Sjöblom (red)
<https://www.rf.se/contentassets/1c20b813753f449197d35a7bda82c850/idrottenssamhallsnytta-anlaggningar.pdf>

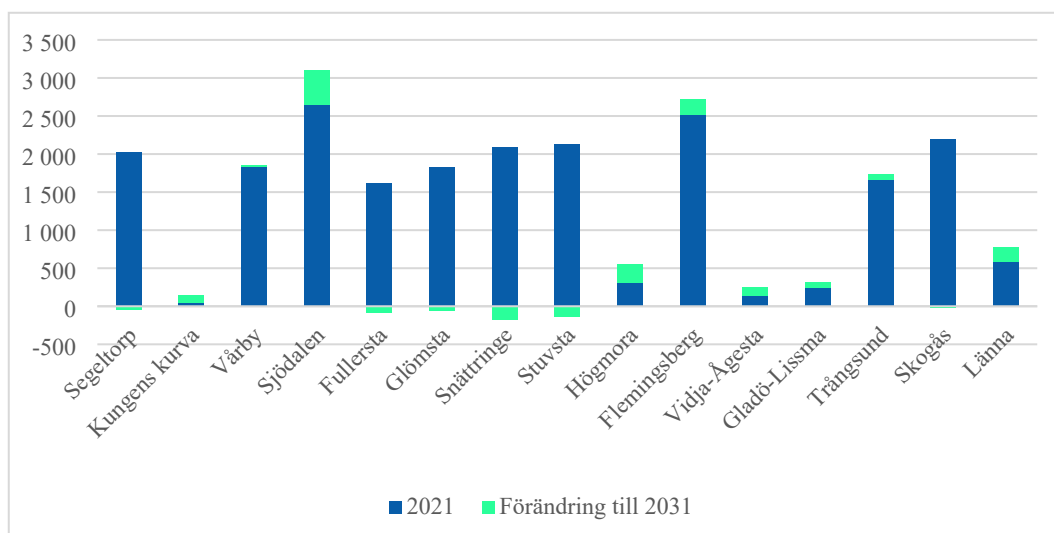
Källa: Riksidrottsförbundets utbetalda LOK-stöd för 2019.

Uppförandet av idrottshallar särskilt utrustade för gymnastik är en viktig jämställdhetsfråga då flickor är en stor majoritet av medlemmarna. En satsning på att bygga specialhallar för gymnastik kan därmed vara ett viktigt steg för att främja likvärdiga möjligheter för flickor och pojkar.

Nio av tio deltagartillfällen i Huddinges gymnastikföreningar under året 2019 gjordes av flickor, där endast 3 procent av deltagartillfällena utgörs av flickor över 16 år.

Flickor 7-12 år	Flickor 13-16 år	Flickor 17-20 år	Flickor 21-25 år
71,5%	25,5%	2,6%	0,4%

Befolkningsprognosen för Huddinge fram till 2031 visar att antalet 7-20-åringar kommer att öka med 961, med störst ökning i Södalen, vilket visas i diagrammet nedan.

Framåtblick

Genom att erbjuda ett varierat utbud av fritids- och idrottsaktiviteter ökar möjligheterna att få fler Huddingebor att vilja röra på sig, vilket i sin tur medför en förbättrad folkhälsa.

Föreningsverksamhet - utvecklingsmöjligheter

Flera av de tillfrågade gymnastikföreningarna i Huddinge berättar om att många medlemmar i tonåren som vill satsa på gymnastik byter till klubbar i närliggande kommuner där det finns större möjlighet till träning i ändamålsenliga hallar och tillgång till de redskap som krävs för att utvecklas som gymnast. För att kunna behålla de aktiva utövarna längre, antingen aktiva överhuvudtaget, eller kunna erbjuda lokaler med goda förutsättningar för deras fortsatta utveckling, behövs därmed hallar särskilt anpassade för trupp gymnastik.

Sammanställning av föreningarnas tankar om utveckling:

- Alla gymnastikföreningar som deltog i enkäten har svarat att de skulle kunna öka antalet medlemmar om de hade ändamålsenliga träninglokalerna.
- Sjuttiofem procent av föreningar av de svarande ansåg att de med ändamålsenliga lokaler skulle kunna erbjuda fler träningstillfällen i veckan,
- Sjuttiofem procent av föreningarna skulle kunna ge fler kurser, och kunna börja med, eller återuppta, grupper inom parkour, freerunning och cheerleading, som alla har liknande krav på hallar som trupp gymnastik.
- Hälften av föreningarna uttryckte att med fler halltider skulle de kunna börja ge kurser för barn och vuxna med funktionsnedsättning.
- Hallar anpassade för trupp gymnastik skapar möjlighet att bedriva verksamhet på högre nivå, och därmed kunna behålla de äldre aktiva medlemmarna utan att de går vidare till annan förening, samt också kunna ge dem en säker och utmanande träning.

Idag är en stor del av ledarna ungdomar som själva tränar gymnastik. För att kunna ta in fler medlemmar behöver därmed föreningarna kunna hålla kvar ungdomsledarna och inte förlora dem till andra föreningar som har bättre lokaler.

Ytterligare en aspekt för att långsiktigt behålla ungdomsledarna är att föreningen får långa träningspass i sträck. Hellre långa färre bokade tider än kortare pass fler dagar i veckan, då det är svårare att få ledare som kan åka till träningslokalerna varje kväll. En av de stora påverkningarna för föreningarna efter pandemin var tappet av ledare (där ingår unga ledare) samt unga vuxna (både att träna och leda)⁴.

⁴ Riksidrottsförbundets rapport *Ett år med Corona – maj 2021*

<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/ovrigt/ett-ar-med-corona.pdf>

Målen med ändamålsenliga lokaler för trupp gymnastik

Ett av målen med att bygga en specialhall för gymnastik är att kunna ge de närmare 1600 trupp gymnasterna i kommunens gymnastikföreningar bättre förutsättningar för att utöva sin idrott.

Ytterligare effekter av en specialhall i Huddinge är att

- Fler barn och unga skulle kunna följa sitt intresse och utöva gymnastik i Huddinge, och kunna minska dagens kö på 400 barn
- Gymnastikföreningar ska kunna utveckla sin verksamhet och kunna erbjuda utbud för fler målgrupper
- Kommunen ska kunna erbjuda en ändamålsenlig, flexibel lokal som frigör tid för träning (och inte för redskapshantering.)
- Intresset hos medlemmar bibehålls längre upp i åldern att stanna kvar i föreningen, vilket kan ge fler ungdomsledare och därmed ytterligare möjlighet att släppa in fler barn i föreningen.
- Tillförsäkra en bättre arbetsmiljö för ledare och deltagare

Förvaltningens slutsatser & rekommendationer

Gymnastik är en idrott som lockar väldigt många aktiva, och då särskilt flickor. Gymnastikföreningarna i Huddinge kommun har en lång kö med många barn och ungdomar som vill medverka och utöva idrotten.

Huddinges gymnastikföreningar bedriver främst trupp gymnastik: en idrott som har särskilda anläggningsbehov. I kommunens idrottshallar saknas idag denna utrustning och verksamheten kan inte bedrivas på det vis som är gynnsamt eller optimalt säkerhetsmässigt. Det innebär att en idrottshall med standardmått, 20 x 40 meter, bland annat ger en för kort ansats vid avancerade hopp. Tung utrustning, på flera hundra kilo, måste också släpas fram och tillbaka i samband med träningar och tävlingar.

Behovet av ändamålsenliga träningslokaler är stort och det är tydligt att anpassade idrottshallar behövs i kommunen för gymnastikföreningarna ska kunna behålla medlemmar upp i åldern och att möta intresset från de yngre åldrarna.

Ur jämställdhetsperspektivet, ska det finnas likvärdiga förutsättningar för träning och tävling, såsom tillgång till anläggningar och träningstider för både pojkar och flickor. Det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva och leda idrott⁵.

För en flickdominerad idrott såsom gymnastik finns idag ingen anpassad idrottshall i kommunal regi. En ny specialhall behöver utformas så att fasta redskap byggs in i konstruktionen, att andra redskap och utrustning, såsom mattor och trampetter i stor omfattning kan stå kvar i hallen under dagtid, vilket sparar mycket tid och kraft, liksom att förråden för redskap kan minimeras

⁵ Idrottsrörelsens jämställdhetsmål – att uppnås 2025
<https://www.rf.se/RFarbetarmed/jamstalldhet/jamstalldhetsmal>

Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att det behövs byggas flera nya idrottshallar anpassade för trupp gymnastik. Den bedömningen görs, utifrån både

- kommunens brist på ändamålsenliga hallar med anpassad utrustning
- det stora behov av träningslokaler som kommunens gymnastikföreningar lyfter,
- de köer som finns av flera hundra intresserade barn och unga,
- jämställdhetsperspektivet,
- flickor som prioriterad målgrupp.

En ny specialhall/hybridhall möter inte de stora behov som finns och som har funnits i många år från gymnastikföreningarna i kommunen. Redan i medborgarförslaget från 2017, belystes problemen i nuvarande hallar och behov av en särskilt utrustad idrottshall för trupp gymnastik i kommunen. Uppdraget till nämnden att planera för en sådan hall har upprepade gånger skjutits på framtiden då hallen föreslogs byggas i samband med projektering av en grundskola, där planerna för skolan sedan har ändrats. Antalet intresserade barn och unga har under åren fortsatt att öka.

Förvaltningen föreslår följande lösning för gymnastikföreningarnas lokalbehov;

- att vid de nästkommande 2 till 3 idrottshallar som kommunen planerar att uppföra, alternativt vid större ombyggnationer, planera in en hall specialanpassad för trupp gymnastik, eller allra minst bygga till en "hoppgruppsdel" med extra förrådsutrymme för redskap i ena änden av idrottshallen och därmed skapa en hybridhall.
- Det ska vara möjligt att i den nya specialhallen bedriva viss tävlingsverksamhet med en mindre publikkapacitet (exempelvis 300 personer), då tävlingar är en stor del av trupp gymnastikens verksamhet. Till största delen deltar gymnasterna i tävlingarna av regionala trupptävlingar och truppcuper som anordnas av enskild förening.

I det senare alternativet med hybridhall kan lokalen i sig användas av både skola och föreningsliv på både dag- och kvällstid utan att behöva vara en specialhall. Det är väsentligt att hoppgruppsdelen, med nedsänkt hoppgruppsmadrass/skumgrop och trampolin, placeras utanför spelplansytan. Denna bedömning är baserad på andra kommuners erfarenheter om dålig bollstuds och otät övergång mellan golvet och den uppfällbara golvdelen. Gliporna medför en förhöjd skaderisk. Tumblinggolvet utförs takhängt och hissas ner vid användning efter skoltid för flexibilitet.

Att i kommunen enbart bygga en, eller ett fåtal speciella specialhallar innebär att de aktiva gymnasterna tvingas till längre resväg än jämförbara aktiva i andra idrotter som ofta har ändamålsenliga träningslokaler i närheten av hemmet.

Omvärldsspaning – specialhallar för gymnastik

Österåkers multiarena

Multiarenan invigdes i september 2022, och bygget har tagit 2 år. Investeringskostnad: 430 miljoner kr. Multiarenan innehåller sex hallar, varav två fullstora, på en yta på mer än 13 000 kvadratmeter. Här kan besökaren utöva bland annat basket, bordtennis, boule, friidrott, gymnastik, gym, klättring, innebandy och trampolin. Det finns också möjligheter för olika typer av evenemang. I hallen för trupp gymnastik finns följande fast utrustning:

- Hoppgroppsmadrasser höj- och sänkbara, 4 st
- Trampolin, nedsänkt, 2 st
- Lösskumsgrop
- Trampolintrack, nedsänkt
- Lonslinor
- Eldrivna matthissar, 3 st

Gå en digital tour

<https://www.osteraker.se/subsite/osterakersmultiarena/besokosterakersmultiarena/invigningavosterakersmultiarena.4d8ccb9818167a0763322bb.html>

Broängshallen, Tumba

En tillbyggnad gjordes av befintlig hall med tumbling-golv, groppar mm. Så den "vanliga hallen" finns kvar bredvid.

<https://www.tumbagymnastik.se/nyheter/?ID=90587&NID=601053>

<https://www.tumbagymnastik.se/sida/?ID=249590>

Dalhallen, Tyresö

Dalhallen är en stor hall anpassad för gymnastik, den byggdes 2011. Används som idrottshall för skola under dagtid. På kvällstid förvandlas hallen till en fullt utrustad gymnastikhall.

Här är film från GK Trollbäcken som visar hur det ser ut när delar av golvet hissas upp. <https://www.youtube.com/watch?v=nkeVh4ENpTg>

Eklidshallen, Botkyrka/ Tullinge

Eklidshallen är en gymnastikhall som inhyser både hoppgroppar, anloppsbana och tumblinggolv i storlek 42x22 m. Invigdes efter ombyggnation år 2012.

Vikingahallen, Haninge

Vikingahallen invigdes 2018. Hallen är specialbyggd för cheerleadning och gymnastik. Det finns tre landningsgropar som kan fällas upp ur golvet, trampolinbana och nedsänkbart tumblinggolv som hissas upp itaket när det inte används. På dagtid används hallen för skolan.

Aktivitetsytan är 40 meter lång och 20 meter bred.

Det finns även en danssal för till exempel dans och gymnastik.

Aktivitetsytan är 12 meter lång och 9 meter bred

Vendelsö Gymnastikförening är en förening som kunde ta emot 600 nya barn och ungdomar när de fick tillgång till specialhallen. Nu (2022) har gymnastikföreningen växt ur den och behöver ytterligare en hall för att kunna bemöta den stora efterfrågan som finns.

I anslutning till salarna finns entré, omklädningsrum, toaletter, personalutrymmen, förråd, samt en uppehållsyta för mindre caféverksamhet.

Birstahov, Sundsvalls kommun

Föreningsdriven ombyggnation av gymnastikhall för anpassning till truppgymnastik, artistisk gymnastik och parkour.

